

Дисципліна з підготовки доктора філософії:

АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ

Спеціальність	222 Медицина
Освітньо-наукова програма	«Медицина», 2020
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Навчальний рік	2025-2026
Статус дисципліни (обов'язкова/вибіркова)	вибіркова
Мова викладання	українська
Загальне навантаження	8 кредитів ЄКТС
Курс / семестр	аспіранти
Укладач (і)	асистент, к.м.н. Мазченко О. О. Oksgin24@gmail.com ст. лаборант Трофімчук Т.І.
Викладач (і), гостьові лектори	професор, доктор медичних наук Гайструк Н. А., 0633144561 професор, доктор медичних наук Григоренко А.М., 0674302263 професор, доктор медичних наук Чечуга С.Б. 0677380650
Місце проведення, контакти	Кафедри акушерства та гінекології № 1 та № 2. Адреса: 21029, м. Вінниця, вул. Пирогова, 56

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

АНОТАЦІЯ

Освітньо-науковий рівень вищої освіти передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення (Закон України «Про вищу освіту», 2014).

Аспіранту для вивчення винесені питання особливостей перебігу, сучасних методів діагностики та використання новітніх технологій в акушерстві, гінекології.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

1.1 Метою викладання навчальної дисципліни «Акушерство та гінекологія» є поглиблення теоретичної та практичної підготовки аспірантів з патології органів жіночої статеві системи, ведення фізіологічної та патологічної вагітності, пологів та післяпологового періоду, набуття ними професійних практичних навичок для самостійної лікарської діяльності в закладах надання вторинної та третинної допомоги з акушерства та гінекології.

1.2 Основними завданнями вивчення дисципліни «Акушерство та гінекологія» є формування навичок викладання на додипломному етапі навчання фахівців у ВНЗ з діагностики та лікування захворювань жіночих статевих органів, ведення фізіологічної та патологічної вагітності, пологів та післяпологового періоду, що в сукупності готує основу майбутньої професійної діяльності у якості викладача ВНЗ, науковця-дослідника у сфері клінічної медицини.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Після успішного вивчення дисципліни здобувач зможе:

- РН1 Демонструвати безперервний розвиток власного інтелектуального та загальнокультурного рівню, самореалізації
- РН2 Інтерпретувати та аналізувати інформацію з використанням новітніх інформаційних технологій
- РН3 Виявляти невирішені проблеми у предметній області, формулювати питання та визначати шляхи їх рішення
- РН4 Формулювати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження
- РН5 Розробляти дизайн та план наукового дослідження
- РН6 Виконувати оригінальне наукове дослідження
- РН7 Пояснювати принципи, специфічність та чутливість методів дослідження, інформативність обраних показників
- РН8 Володіти, вдосконалювати та впроваджувати нові методи дослідження за обраним напрямом наукового проекту та освітньої діяльності
- РН9 Аналізувати результати наукових досліджень, використовувати методи статистичного дослідження
- РН10 Впроваджувати результати наукових досліджень у освітній процес, медичну практику та суспільство
- РН11 Презентувати результати наукових досліджень у формі презентації, постерних доповідей, публікацій
- РН12 Розвивати комунікації в професійному середовищі й громадській сфері
- РН13 Організувати освітній процес
- РН14 Оцінювати ефективність освітнього процесу, рекомендувати шляхи його удосконалення
- РН15 Організувати роботу колективу (студентів, колег, міждисциплінарної команди)
- РН16 Дотримуватися етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами
- РН17 Дотримуватися академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів

3. РОЗПОДІЛ ЗА ВИДАМИ ЗАНЯТЬ ТА ГОДИНАМИ НАВЧАННЯ

Вид занять	Години
Практичні заняття	90
Самостійна роботи	90
Медична практика	60
Всього	240

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назви змістових модулів і тем
Модуль 1
<i>Змістовий модуль 1. Жіночий таз. Плід як об'єкт пологів</i>
Тема 1. Ведення фізіологічної вагітності. Гравідограма. Визначення життя і смерті плода. Визначення допологової відпустки і дати пологів.
Тема 2. Причини початку пологів. Регуляція пологової діяльності. Передвісники пологів, прелімінарний період. Біологічна готовність організму до пологів, шкала Бішопа. Пологові сили, зміни в матці. Біомеханізм пологів при передньому і задньому видах потиличного передлежання. Клінічний перебіг пологів. Ведення пологів. Акушерська допомога та моніторинг стану роділлі та плода в пологах. Партограма. Знеболювання пологів.
Тема 3. Фізіологія післяпологового періоду. Клініка післяпологового періоду. Зміни в організмі породіллі, статевих органах, молочних залозах. Догляд за породіллею. Лікувальна фізкультура. Гігієна породіллі. Профілактика післяпологових захворювань. Концепція грудного вигодовування. Профілактика та лікування гіпогалактії. Післяпологова відпустка. Післяпологова контрацепція, метод лактаційної аменореї.
Тема 4. Анатомо-фізіологічні особливості періоду новонародженості. Оцінка новонародженого за шкалою Апгар. Первинний туалет новонародженого, дотримання теплового ланцюжка. Догляд і годування новонароджених. Організація роботи відділення новонароджених. Медична деонтологія і етика лікаря.
Тема 5. Аномалії розвитку плідного яйця. Аномалії позазародкових елементів плідного яйця (плаценти, плодових оболонок і пупкового канатика). Трофобластичні захворювання (міхуровий занесок). Багатоводдя і маловоддя. Причини, клініка, тактика ведення вагітності, наслідки для плода і новонародженого. Скринінг I та II триместру. Показання до медико-генетичного консультування.
Тема 6. Аномалії передлежання плода. Неправильне положення плода і засоби його виправлення під час вагітності. Особливості перебігу вагітності та пологів, ведення пологів при неправильному положенні плода. Передній і задній асинклітизм. Розгинальне передлежання голівки. Високе пряме і низьке поперечне стояння стрілоподібного шва. Перебіг і ведення пологів.
Тема 7. Аномалії кісткового таза. Класифікація та діагностика вузького таза. Особливості перебігу вагітності і пологів при вузькому тазі. Етіологія. Методи діагностики. Клінічно вузький таз. Діагностика синклітичного та асинклітичного вставлення голівки плода. Проблеми макросомії в сучасному акушерстві. Вагітність та пологи при крупному плоді. Особливості перебігу пологів при крупному плоді. Перебіг періоду новонародженості при макросомії. Етіологія та сучасні діагностичні можливості в діагностиці багатоплідності. Тактика ведення вагітності та пологів при багатоплідності. Синдром фетофетального кровообігу. Перебіг вагітності при багатоплідності. Особливості перебігу і ведення пологів при багатоплідній вагітності.
<i>Змістовий модуль.</i>
Модуль 2

<i>Змістовий модуль. Захворювання жіночих статевих органів. Сучасні методи оперативного лікування.</i>
Тема 1. Нейроендокринні синдроми в гінекології.
Тема 2. Показання до хірургічних та консервативних методів лікування міоми матки. Сучасні принципи консервативної терапії.
Тема 3. Допоміжні репродуктивні технології. Донорство яйцеклітин, сперматозоїдів. ICSI-методика, ЕКЗ, сурогатне материнство. Заморожування ембріонів, ооцитів, сперми.
Тема 4. Рак шийки матки. Причини, роль папіломавірусу. Фонові та передракові захворювання шийки матки. Класифікація, клінічна картина, діагностика. Підходи до лікування. Рак ендометрію та матки.
Тема 5. Фонові та передракові захворювання вульви. Лейкоплакія, крауроз вульви. Рак вульви. VIN.
Тема 6. Малоінвазивні оперативні втручання. Гістероскопія, лапароскопічні операції.
Тема 7. Профілактика ІПСШ. Гігієна статевого життя. Залікове заняття.

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Практичні заняття, підсумкові заняття, семестрові модулі, лекції. При необхідності використання дистанційного навчання – з залученням аспірантів до міжнародно визнаних курсів та освітніх ресурсів. Проходження тренінгів в симуляційному центрі.

6. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ ДИСЦИПЛІНИ - залік

Проводиться у вигляді диференційованого заліку або іспиту.

ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ

Усний контроль: основне запитання, додаткові, допоміжні; запитання у вигляді проблеми; індивідуальне, фронтальне опитування і комбіноване; письмовий контроль; програмований контроль.

7. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Форма підсумкового контролю успішності навчання:

оцінка з дисципліни (іспит) аспіранта складається з суми балів поточного контролю та балів, отриманих за іспит.

Форма поточного контролю успішності навчання: сума балів поточного контролю визначається на основі оцінок поточної навчальної діяльності аспіранта із всіх тем за традиційною 4-бальною системою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно)

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка "відмінно" виставляється у випадку, коли здобувач знає зміст теми заняття у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї.

Оцінка "добре" виставляється за умови, коли здобувач знає зміст теми заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка "задовільно" ставиться здобувачу на основі його знань всього змісту теми заняття та при задовільному рівні його розуміння. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка "незадовільно" виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

Оцінювання самостійної роботи.

Оцінювання самостійної роботи аспірантів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюється при проведенні іспиту.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		Для іспиту
180-200	A	Відмінно
170-179,99	B	Добре
160-169,99	C	
141-159,99	D	Задовільно
122-140,99	E	
	FX	Незадовільно, з можливістю повторного складання
	X	Незадовільно, з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання під час проведення іспиту:

Оцінка "відмінно" (80-71) виставляється у випадку, коли аспірант під час співбесіди та виконання отриманого завдання відповів на всі поставлені екзаменаторами запитання з дисципліни у повному обсязі, може проілюструвати відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням окремих несуттєвих неточностей.

Оцінка "добре" (70-61) виставляється за умови, коли аспірант під час співбесіди та виконання отриманого завдання добре відповідає і добре розуміє всі поставлені екзаменаторами запитання з дисципліни, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання аспірант відповідає без

помилки; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням окремих допущених помилок.

Оцінка "задовільно" (60-50) ставиться аспіранту на основі його знань всього змісту поставлених екзаменаторами під час співбесіди запитань, виконав отримане завдання і продемонстрував задовільний рівень розуміння та вмінь. Аспірант спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно. В межах діапазону балів оцінювання відбувається з урахуванням кількості допущених помилок.

Оцінка "незадовільно" виставляється у випадках, коли знання і вміння аспіранта не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

9. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Тексти та конспекти лекцій

Методичні розробки для аспірантів з практичних занять

Збірник тестових завдань; електронний банк тестових завдань, банк тестових завдань на паперових носіях, ситуаційні завдання.

Перелік навчального обладнання, технічних засобів навчання.

Набір таблиць за всіма розділами акушерства та гінекології.

Муляжі та фантоми.

Технічні засоби навчання:

- Комп'ютери.

10. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри.

Основна (базова) література

1. Акушерство та гінекологія за Неттером: 4-е видання / Роджер П. Сміт (під ред. Н. Щербини). – «Медицина». - 2025. – 743 с.
2. Акушерство і гінекологія: у 2 книгах. Книга 1. Акушерство: підручник / В.І. Грищенко, М.О. Щербина, Б.М. Венцківський та ін. — 4-е видання. – «Медицина». – 2024. – 424 с.
3. Практикум з акушерства: навчальний посібник / І.І. Бачинська. — 2-е видання. – «Медицина». – 2021. – 104 с.
4. Клінічне акушерство та гінекологія: 4-е видання / Браян А. Магован, Філіп Оуен, Ендрю Томсон (під ред. Н. Щербини). – «Медицина». – 2021. – 424 с.
5. Obstetrics & Gynecology [Text] / T. L. Callahan, A. B. Caughey. - 7th ed. - Philadelphia [etc.]: Wolters Kluwer, 2018. - XV, 590 p.: il. - (Blue prints). - Index: p. 571-590. - ISBN 978-1-4963-4950-7.
6. Гінекологія: керівництво для лікарів: підруч. для студентів вищ. навч. закл. / В. К. Ліхачов ; рец.: Ю. С. Паращук, О. М. Юзько, О. В. Булашенко. - Вінниця: Нова Книга, 2018. - 688 с. - Бібліогр.: с. 678-687. - ISBN 978-966-382-692-9.
7. Діючі клінічні протоколи з надання акушерсько-гінекологічної допомоги, затверджені наказами МОЗ України.

Додаткова:

1. Гінекологія : підручник / О.В. Степанківська, М.О. Щербина – 4-е вид., випр. – К. : ВСВ «Медицина», 2018.- 432 с. + 2 с. кольор. вкл. – ISBN 978-617-505-543-4

2. Clinical Cases in Obstetrics and Gynecology / D. Konkov, O. Bulavenko; Vinnitsa National Pirogov Memorial Medical University. - Vinnytsya : Nilan-Ltd, 2018. - 414 p. - Bibliogr.: p. 410. - ISBN 978-966-924-720-9 .
3. Netter's Obstetrics & Gynecology [Text]/Roger P.Smith; ill. Frank H. Netter.-3rd ed.- Philadelphia: Elsevier, 2018. -XII, 601 p.:il.- Index: p. 581-601. - ISBN 978-0-7020- 7036-5.
4. Obstetrics and Gynecology: PreTest MRCOG / Vinnitsya National Pirogov Memorial Medical University ; ed.: O. Bulavenko, D. Konkov. - Vinnytsya : Nilan, 2017. - 244 p. : il. - ISBN 978-966-924-558-8.
5. Акушерство та гінекологія: у 4 т.: [нац. підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації, лікарів-інтернів і лікарів-курсантів вищ. мед. закл. (ф-тів) післядип. освіти] / ред. В. М. Запорожан. - 2-ге вид., випр. - Київ: Медицина, 2017. - ISBN 978-617-505-257-0. Т. 1: Акушерство / В. М. Запорожан [та ін.]; ред. В. М. Запорожан. - 2017. - 1032 с.: іл. - Затв. МОЗ України (лист № 08.01-47/230 від 22.02.2012). Затв. МОН України (лист № 1/11-1018 від 17.06.2015). Вид. відп. до Наказу МОЗ України № 502 від 22.06.2010. - Бібліогр.: с.1014-1031. - ISBN 978-617- 505-587-8:
6. Obstetrics and Gynecology: textbook for students of higher medical education establishments: in 2 vol. / V. I. Gryshchenko [et al.]; ed.: V. I. Gryshchenko, M . O. Shcherbina. - 2nd ed. - Kyiv: Medicine, 2018.Vol. 1: Obstetrics. - 2018. - 392 p. - Allowed by the Ministry of Public Health of Ukraine; Published in accordance with the Order of the Ministry of Health of Ukraine № 502 of 22 June 2010. - Bibliogr.: p. 384. - ISBN 978-617- 505-693-6.
7. Fundamentals of Obstetrics and Gynaecology [Text]: Llewellyn-Jones Fundamentals of Obstetrics and Gynaecology / J. Oats, S. Abraham. - 10th ed. - Edinburgh [etc.]: Elsevier, 2017. - VII, 375 p.: il. - (International edition). - Index: p. 365-375. - ISBN 978-0-7020- 6064-9.
8. Оперативна гінекологія: навч. посіб. / Ю. С. Паращук [та ін.]. - Харків: ХНМУ, 2017. - 132 с.: іл. - Затв. Вченою радою ХНМУ. Протокол № 1 від 26.01.2017 р. - Бібліогр.: с. 130-131.
9. Comprehensive Gynecology [Text] / ed. R. A. Lobo [et al.]. - 7th ed. - Philadelphia: Elsevier, 2017. - XII, 956 p.: il. - Bibliogr. at the end of the chap. - Index: p. 937-956. - ISBN 978-0-323-32287-4.

Інформаційні ресурси

1. http://www.reprohealth.info/for/men_and_women/rhr/rp
2. <http://www.aig-journal.ru/>
3. <http://teddygroup.agency/ru/z-turbotoyu-pro-zhinku/>
4. <http://www.library.gov.ua/>
5. <http://www.med2000.ru/article/article118.htm>
6. <http://www.cochranelibrary.com/>
7. <http://z-l.com.ua/>
8. <http://ipag-kiev.org.ua/ru/>
9. <https://www.abclawcenters.com/frequently-asked-questions/what-are-some-signs-that-my-baby-is-in-distress/>
10. <https://core.ac.uk/download/pdf/276626718.pdf>
11. <https://mazg.com.ua/ua/archive/2017/>

Силабус з дисципліни «Акушерство і гінекологія» обговорено та затверджено на засіданні кафедри акушерства та гінекології № 2 (протокол № 1, від «29» серпня 2025 року) та засіданні кафедри акушерства та гінекології № 1 (протокол № 1, від «29» серпня 2025 року).

Завідувачі кафедр

професор

Ольга БУЛАВЕНКО

професор

Григорій ЧАЙКА